

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudců JUDr. Josefa Baxy a JUDr. Ivo Pospíšila v právní věci žalobce: **M. C.**, zastoupen JUDr. Anitou Pešulovou, advokátkou se sídlem Nuselská 499/132, Praha 4, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 376/1, Praha 2, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 12. 2019, č. j. MPSV-2019/240594-911, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 2. 2. 2022, č. j. 4 Ad 3/2020 - 37,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žalobce ani žalovaný **n e m a j í** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovené zástupkyni žalobce JUDr. Anitě Pešulové, advokátce, se **p ř i z n á v á** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši **1.300 Kč**, která jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení předmětu řízení

[1] Žalovaný rozhodnutím ze dne 3. 12. 2019, č. j. MPSV-2019/240594-911, podle § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky pro hlavní město Prahu (dále jen „úřad práce“) ze dne 3. 7. 2019, č. j. 12103/2019/AAI (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), kterým nebyla žalobci s ohledem na § 2 odst. 5 písm. a) zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pomoci v hmotné nouzi“) přiznána dávka mimořádné okamžité pomoci na úhradu nezbytného jednorázového výdaje, v tomto případě úhradu telefonní linky ve výši 3.513 Kč.

[2] Proti tomuto rozhodnutí se žalobce bránil žalobou, kterou Městský soud v Praze (dále jen „městský soud“) nadepsaným rozsudkem zamítl.

[3] V napadeném rozsudku soud nejprve zrekapituloval obsah správního spisu; zjistil, že žalobce je příjemcem příspěvku na bydlení, příspěvku na živobytí, a doplatku na bydlení a dále pak pobíral starobní důchod.

[4] K povaze mimořádné okamžité pomoci dle § 2 odst. 5 písm. a) zákona o pomoci v hmotné nouzi odkázal na rozsáhlou judikaturu Nejvyššího správního soudu, dle které se jedná o dávku sloužící k úhradě jednorázového výdaje, která má garantovat určitou minimální životní úroveň. Výdaj za telefonní služby však není jednorázovým výdajem, ani výdajem souvisejícím se zajištěním minimální životní úrovně.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[5] Rozsudek městského soudu napadl žalobce (stěžovatel) kasační stížností z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

[6] Předně namítl, že správní orgán překročil meze správního uvážení, nevycházel ze zcela zjištěného skutkového stavu a bez dalšího zdůvodnění zamítl jeho žádost o dávku. Nezhlednil, že podal žádost o dávku na předepsaném tiskopise, uvedl skutečnosti, z jakého důvodu požádal o dávku v hmotné nouzi, nicméně pověřená úřednice zapisuje do protokolu jen ty skutečnosti, které jsou již předepsané v systému, bez ohledu na to, co žadatel říkal. Zcela opomenul, že poskytovatel telefonní služby bude svou pohledávku a další související náklady dále vymáhat; stěžovatel se tak ocitne v „dluhové pasti“.

[7] Následně stěžovatel uzavřel, že považuje rozsudek městského soudu za nespravedlivý, nezákonný, dále za nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů, a proto navrhl, aby jej Nejvyšší správní soud zrušil. Vzhledem k tomu, že důvody pro tento postup byly již v řízení před městským soudem, žádá, aby zároveň zrušil i rozhodnutí správního orgánu.

[8] Žalovaný ve svém vyjádření navrhl zamítnutí podané kasační stížnosti, neboť stěžovatel opakovaně pomíjí, že dávka mimořádné okamžité pomoci slouží k pokrytí nezbytných výdajů, sloužících k zajištění základních životních podmínek, ke kterým telefonní služby nepatří.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[9] Nejvyšší správní soud nejprve hodnotil naplnění formálních náležitostí kasační stížnosti. Shledal, že byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou, směřuje proti rozhodnutí, proti němuž je podání kasační stížnosti přípustné, a stěžovatel je zastoupen advokátem. Jedná se však o věc, v níž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, a proto se soud podle § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, Nejvyšší správní soud ji jako nepřijatelnou odmítne.

[10] Institut nepřijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního kasační soud podrobně vyložil již v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS., ve kterém vymezil typové situace, v nichž je kasační stížnost přijatelná. O přijatelnou kasační stížnost se dle tohoto rozhodnutí může jednat v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[11] Stěžovatel v kasační stížnosti žádné důvody přijatelnosti výslovně nesdělil. Jak ovšem vyplývá i ze shora citovaného usnesení, ačkoliv by měl sám uvést, v čem spatřuje přesah svých zájmů, pokud tak ovšem neučiní, neznamená to, že by Nejvyšší správní soud bez dalšího přikročil

pokračování

k odmítnutí kasační stížnosti pro nepřijatelnost. V nynější věci však soud žádný „*přesah vlastních zájmů*“ stěžovatele neidentifikoval, neboť v kasační stížnosti nepředestřel žádnou právní otázku, která by byla sporná (kupříkladu v důsledku nejasného výkladu zákona), či která by nebyla v dosavadní judikатурní praxi dosud zodpovězena.

[12] Soud předně konstatuje, že napadený rozsudek splňuje kritéria přezkoumatelnosti. Městský soud jasně, srozumitelně a vyčerpávajícím způsobem odkázal jak na relevantní právní úpravu, tak související judikaturu správních soudů a rovněž se neopomněl vypořádat se všemi námitkami uplatněnými v žalobě. Jedná se o srozumitelné rozhodnutí řádně odůvodněné, ze kterého je zcela zřejmé, proč městský soud žalobu stěžovatele zamítl. Totéž platí i pro obě správní rozhodnutí, ze kterých je vyplývá, jakými úvahami se správní orgán řídil.

[13] Lze tedy uzavřít, že městský soud i správní orgány dostaly požadavkům na odůvodnění rozhodnutí vyplývajícím z ustálené judikatury (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 5. 1. 2005, sp. zn. IV. ÚS 201/04, ze dne 8. 12. 2005, sp. zn. I. ÚS 729/2000, ze dne 30. 5. 2006, sp. zn. I. ÚS 116/05, ze dne 29. 1. 2007, sp. zn. IV. ÚS 787/06, ze dne 12. 2. 2009, sp. zn. III. ÚS 989/08, ze dne 22. 9. 2009, sp. zn. III. ÚS 961/09 a ze dne 10. 12. 2014, sp. zn. IV. ÚS 919/14, nebo též rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 12. 2015, č. j. 2 As 44/2013 - 125, a ze dne 3. 4. 2014, č. j. 7 As 126/2013 - 19).

[14] Pokud jde o samotnou podstatu sporu, městský soud vyčerpávajícím způsobem odkázal na aktuální judikaturu kasačního soudu (viz body 15 a následující napadeného rozsudku), s těmito závěry se kasační soud ztotožňuje a v podrobnostech na ně odkazuje. Pro úplnost ve stručnosti uvádí, že již z výslovného znění § 2 odst. 5 písm. a) zákona o pomoci v hmotné nouzi vyplývá, že se jedná o dávku sloužící k úhradě „*nezbytného jednorázového výdaje*“. Úhrada telefonních služeb nespĺňuje ani podmínku „*nezbytnosti*“ ani „*jednorázovosti*“. Nadto, jak již konstatoval Nejvyšší správní soud například v rozsudku ze dne 22. 4. 2021, č. j. 9 Ads 250/2020 - 40, „*Dávka mimořádné okamžité pomoci není založena na principu zajištění optimálního komfortu žadatele, ale slouží výhradně k nezbytně nutné finanční pomoci pro překonání tíživé sociální situace*“. Odkázat lze rovněž na § 1 odst. 1 zákona o pomoci v hmotné nouzi, dle kterého „*tento zákon upravuje poskytování pomoci k zajištění základních životních podmínek*“. Stěžovatel neprokázal, že by v jeho konkrétním případě zajištění telefonních služeb bylo nutno považovat za základní životní podmínku. Odhlédnout nelze ani od skutečnosti, že stěžovatel pobírá i mnohé jiné dávky, například příspěvek na živobytí, které svým zaměřením mohou spíše sloužit k úhradě tohoto typu výdajů.

[15] Pokud jde o námitku neúplnosti protokolu, pak tuto námitku je nutno dle § 104 odst. 4 s. ř. s. odmítnout jako nepřijatelnou, neboť byla poprvé uplatněna až v kasační stížnosti.

[16] Nejvyšší správní soud proto uzavírá, že stěžovatel ve své kasační stížnosti nepřednesl žádné námitky, které by představovaly podstatný přesah jeho vlastních zájmů. Z výše uvedeného plyne, že podstatný přesah musí být dán tím, že je třeba vyslovit právní názor k určitému typu případů. V nyní souzené věci Nejvyšší správní soud neshledal obecnější dopad řešených právních otázek nad rámec konkrétního případu.

IV. Závěr a náklady řízení

[17] Nejvyšší správní soud tedy neshledal existenci důvodů přijatelnosti kasační stížnosti, pročez nepřikročil k podrobnému věcnému přezkumu kasačních námitek stěžovatele a kasační stížnost odmítl jako nepřijatelnou (§ 104a odst. 1 s. ř. s.).

[18] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1 a odst. 2 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Soud o nákladech nerozhodoval podle § 60 odst. 3 s. ř. s., přestože kasační stížnost odmítl, a to s ohledem na závěry usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020 - 33, č. 4170/2021 Sb. NSS (srov. obdobně usnesení ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021 - 28). Stěžovatel neměl v řízení úspěch, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Právo na náhradu nákladů řízení však nemá ani úspěšný žalovaný, neboť se jednalo o věc týkající se pomoci v hmotné nouzi.

[19] Stěžovateli byla v řízení před krajským soudem ustanovena advokátka a podle § 35 odst. 8 s. ř. s. zástupkyně ustanovená v řízení před krajským soudem, je-li jím advokátka, zastupuje účastníka řízení i v řízení o kasační stížnosti. Citované ustanovení rovněž stanoví, že je-li ustanoven advokát, platí odměnu za zastupování stát. Náklady řízení sestávají z odměny za jeden úkon právní služby (podání doplnění kasační stížnosti) v částce 1.000 Kč podle § 7, § 9 odst. 2 a odst. 4 písm. d) ve spojení s § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů a náhrady hotových výdajů v částce 300 Kč podle § 13 odst. 4 citované vyhlášky. Celková výše odměny proto činí 1.300 Kč.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. června 2022

JUDr. Lenka Kaniová
předsedkyně senátu